Demokratik İslahatlar Partiyasının

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Uçot Siyasəti və Digər İzahedici Qeydlərin Qısa Xülasəsi

Uçot Siyasəti və Digər İzahedici Qeydlərin Qısa Xülasəsi

1. Giriş

Hazırkı maliyyə hesabatları 31 dekabr 2022-ci ildə tamamlanan il üzrə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 16 noyabr 2012-ci il tarixli 263 saylı "Siyasi partiyaların maliyyə hesabatlarının forması,məzmunu və təqdim edilmə Qaydasına"-nın təqdim edilməsi haqqında qərarına və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq **Demokratik İslahatlar Partiyası** üçün tərtib edilmişdir. Siyasi partiya Azərbaycan Respublikasında təsis edilmişdir və bu ölkədə fəaliyyət göstərir. Siyasi partiya Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq yaradılmışdır.

1.1. Siyasi partiya haqqında ümumi məlumat

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası " Siyasi partiyalar haqqında" qanuna əsasən Azərbaycan **Demokratik İslahatlar Siyasi Partiyası** hüquqi şəxs olan, (bundan sonra mətndə "Siyasi Partiya" adlandırılacaq) 2005-ci il 12 avqust tarixində Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyində dövlət qeydiyyatına alınaraq partiyaya 2008-ci il 12 avqust tarixli 45 saylı Dövlət qeydiyyat şəhadətnaməsi verilmişdir.

Siyasi Partiyanın V1 Qurultay əsassən adı dəyişdirilərək 13 dekabr 2019-cu tarixində Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi Qeyri-Kommersiya qurumlarının 45 saylı Dövlət Reyestrindən çıxarışı ilə yenidən Demokratik İslahatlar Partiyasının yenidən qeydiyyata alınaraq adı və hüquqi ünvanı dəyişdirilib.

Siyasi Partiya Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi Qeyri Kommersiya Quurumunun və Təhsil Müəsissələrinin Vergi Uçotu Departamentinin tərəfindən 14.01.2020-ci il tarixə vergi ödəyicisi kimi qeydiyyata alınmış və ona 1700485961 saylı VÖEN verilmişdir.

Siyasi Partiya Nizamnaməsinə müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikasında müstəqil,demokratik,dünyəvi,hüquqi dövlətin qorunması,azad vətəndaş cəmiyyətinin inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə ətrafında milli,irqi,dini mənsubiyyətindən ,sosial mənşəyindən asılı olmayaraq bütün təbəqələrdən olan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarını birləşdirməkdən ibarətdir.

1.2. Siyasi Partiyaının hüquqi ünvanı

Siyasi Partiyaının hüquqi ünvanı aşağıdakı kimidir:

Faktiki ünvanı: Bakı şəhəri Yasamal rayonu,Əlibəy Hüseynzadə küçəsi,məhəllə 405,ev 64,mənzil 1.

Hüquqi ünvanı: Bakı şəhəri Yasamal rayonu,Əlibəy Hüseynzadə küçəsi,məhəllə 405,ev 64,mənzil 1.

1.3. Əməliyyat valyutası

Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər Azərbaycan manatı (AZN) ilə ifadə olunmuşdur.

2. Uçot siyasətinin təqdimatı

Uçot siyasətinin bu maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsində istifadə edilən əsas müddəaları aşağıdakı bəndlərdə göstərilmişdir. Əgər başqa açıqlamalarda istinad qeydləri edilməmişdirsə, göstərilən uçot siyasəti müddəaları təqdim edilən bütün hesabat dövrlərində ardıcıl tətbiq edilmişdir.

3.1. Maliyyə hesabatlarının tərtib olunmasının ümumi əsasları

Siyasi Partiyaı mühasibat uçotunu Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 16 noyabr 2012-ci il tarixli 263 saylı "Siyasi partiyaların maliyyə hesabatlarının forması,məzmunu və təqdim edilmə Qaydasına"-nın təqdim edilməsi haqqında qərarına və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun qaydada aparır. Bu maliyyə hesabatları Azərbaycan Respublikasının mühasibat uçotu haqqında qanunvericiliyi əsasında hazırlanmış və MHBS-na uyğunlaşdırılmışdır. Bu düzəlişlərə əsas əməliyyatların iqtisadi mahiyyətini əks etdirən yenidən təsnifləşdirmələr, o cümlədən bəzi aktiv və öhdəliklərin yenidən təsnifləşdirilməsi daxildir. Bu maliyyə hesabatlarında aktivlər və öhdəliklər faktiki xərclər üzrə qiymətləndirilmişdir.

Maliyyə hesabatlarının "SPMHFMTEQ"-na uyğun tərtib edilməsi nəzərdə tutur ki, rəhbərlik əsas qiymət göstəricilərini müəyyənləşdirir. Rəhbərlikdən həmçinin tələb edilir ki, . Siyasi Partiyaın uçot siyasətinin həyata keçirilməsi sahəsində peşəkar mülahizələr açıqlansın.

3.2. Valyutaların yenidən hesablanması

(a) Funksional valyuta və hesabat valyutası

Funksional valyuta maliyyə hesabatlarında maddələrin ölçülməsi üçün istifadə olunur. Bu müəssisənin yerli valyutası olan Azərbaycan Respublikası manatıdır (AZN).

(b) Əməliyyatlar və qalıqlar

Xarici valyuta ilə aparılan əməliyyatlar əməliyyatların aparılma tarixinə valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq funksional valyutada əks etdirilir. Məzənnə fərqləri funksional valyutalardan fərqli valyutalarda aparılan əməliyyatlar və sövdələşmələr üzrə yaranır və hər bir valyutanın müəyyən sayda vahidlərinin müxtəlif məzənnə kursunda digər valyutaya çevrilməsi nəticəsində yaranan fərq kimi müəyyən edilir. Xarici valyutada aparılan əməliyyatlar üzrə yaranan mənfəət və zərərlər, həmçinin xarici valyutada ifadə edilən monetar aktivlərin və öhdəliklərin hesabat dövrünün sonuna məzənnə kursu üzrə yenidən hesablanmasından yaranan mənfəət və zərərlər, mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir. Bu cür əməliyyatlardan yaranan məzənnə fərqləri müvəqqəti olaraq pul vəsaitlərinin və netto-investisiyaların hedcinqləşdirilməsi (aktivlər və öhdəliklərin dəyərinin dəyişməsindən yaranan itkilərdən sığortalanmaq üçün həyata keçirilən əməliyyatlar) kapital hesabına aid edilmişdirsə, məzənnə fərqləri mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilmir.

Monetar maddələr mövcud valyuta vahidləri və valyuta vahidlərinin sabit və ya müəyyən olunan sayında əldə edilən və ya ödənilən aktivlər və öhdəliklərdir. Monetar maddələrin əsas xüsusiyyəti sabit və ya müəyyən olunan sayda valyuta vahidlərinin əldə edilməsi hüququdur. Monetar maddələr nağd, əldə edilən vəsaitləri, sudaları, ödənilməli olan məbləğləri, uzunmüddətli borcları, təminatları, işçi müavinətləri öhdəliklərini və təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərini daxil edir.

Qeyri-monetar maddələrə səhmlər, ehtiyatlar, əvvəlcədən ödənilmiş gələcək dövrün xərclər, əmlak, torpaq, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər daxil edilir.

3.3. Binalar və avadanlıqlar (Əsas vəsaitlər)

Əsas vəsaitlər elə maddi aktivlərdir ki:

(a) Mal və xidmətlərin istehsalı və təchizatında istismar edilir, gələcəkdə icarəyə verilmək və ya inzibati məqsədlər üçün istifadə edilir;

(b) Bir dövrdən artıq dövr ərzində istifadə edilməsi gözlənilir.

Torpaq və binalara əsasən inzibati bina və ofis sahələri daxildir. Hesabat dövrünün sonuna torpaq və binalar bazar qiymətlərinə müvafiq surətdə ədalətli dəyər üzrə yenidən qiymətləndirilməmişdir.

Ədalətli dəyər – yaxşı məlumatlandırılmış, razılığa gəlmiş və bir-birindən asılı olmayan tərəflər arasında ticari sövdələşmələrdə aktivin mübadilə edildiyi dəyərdir. Binalar üzrə ədalətli dəyər müstəqil kənar qiymətləndirici tərəfindən vaxtaşırı keçirilən (adətən üç ildən bir dəfədən az olmayaraq) qiymətləndirmə ilə müəyyənləşdirilir (amortizasiya ayırmaları çıxılmaqla). Yenidənqiymətləndirmə tarixinə yığılmış istənilən amortizasiya məbləği aktivin balans dəyərindən silinir və xalis dəyər yenidən qiymətləndirmə dəyərinə hesablanır. Qalan bütün əsas vəsaitlər ilkin dəyərlə amortizasiya ayırmaları çıxılmaqla əks etdirilir.

İlkin dəyər bu aktivlərin əldə edilməsi ilə birbaşa əlaqədar olan xərcləri nəzərdə tutur. İlkin dəyərə həmçinin valyuta ilə alınmış əsas vəsaitlərin hedcinqi üzrə kapitala keçirilən pul vəsaitlərinin axını üzrə mənfəət və zərərlər də daxil edilir.

Sonrakı xərclər aktivin balans dəyərinə yalnız o vaxt əlavə edilir və ya ayrıca aktiv kimi qəbul edilir ki, bu aktivlərlə əlaqədar olan gələcək iqtisadi səmərələr partiyaya keçsin və düzgün qiymətləndirilə bilinsin. Qalan bütün cari təmir və istismar xərcləri o dövrün mənfəət və zərərlər haqqında hesabatında əks etdirilir ki, həmin dövrdə bu xərclər çəkilmişdir.

Torpaq və binaların yenidən qiymətləndirilməsi üzrə balans dəyərinin artması kapitalın tərkibində sair ehtiyatlar (rezervlər) hesabına aid edilir. Balans dəyərinin həmin aktiv üzrə əvvəlki yenidən qiymətləndirmə artımı hədləri daxilində azalması birbaşa kapitalın tərkibində ədalətli dəyər üzrə ehtiyatlar (rezervlər) hesabına aid edilir; balans dəyərinin qalan bütün azalmaları mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

Hər il aktivin yenidən qiymətləndirilmiş balans dəyəri əsasında hesablanmış amortizasiya ayırmaları (amortizasiya ayırmaları mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir) və aktivin ilkin balans dəyəri əsasında hesablanmış amortizasiya ayırmaları arasındakı fərq, ədalətli dəyər üzrə ehtiyat (rezerv) hesabından «Bölüşdürülməmiş mənfəət» hesabına keçirilir.

3.4. Amortizasiya

Torpaq üzrə amortizasiya ayırmaları hesablanmır.

Digər əsas vəsaitlər üzrə amortizasiya azalan qalıq dəyəri metoduna, yəni əsas vəsaitlərin faydalı istismar müddəti ərzində aşağıdakı illik amortizasiya dərəcələrini tətbiq etməklə, aktivlərin qalıq dəyərinə və ya yenidən qiymətləndirilmiş dəyərinə vurmaqla həyata keçirilir. Faydalı istismar müddəti və ya illik amortizasiya dərəcələri aşağıdakı qaydada müəyyən edilir:

– Binalar – 40 il və ya 7%

– Maşın avadanlığı – 5 il və ya illik 20%

– İT avadanlıqları – 5 il və ya illik 25%

– Nəqliyyat vasitələri – 5 il və ya illik 25%

– Mebel və təsərrüfat inventarları – 5 il və ya illik 20%

– Sair əsas vəsaitlər – 5 il və ya illik 20%

Aktivlərin ləğv edilmə dəyərinə və onların faydalı istismar müddətinə vaxtaşırı yenidən baxılır və zərurət olduqda, hər bir hesabat dövrünə təshih edilir.

Əsas vəsaitlərin xaricolmasından mənfəət və zərərlər bu əsas vəsaitlərin satışı ilə onların balans dəyərinin müqayisə edilməsi yolu ilə müəyyən edilir. Xaricolmalardan mənfəət və zərərlər, mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

3.5. Aktivlərin qiymətdən düşməsi

Faydalı istismar müddəti müəyyən edilə bilinməyən aktivlər amortizasiya olunmur və hər il qiymətdən düşmə məqsədləri üçün testləşdirmə aparılır. Amortizasiya olunan aktivlər, əgər hər hansı bir hadisə və ya şəraitin dəyişməsi balans dəyərinin bu aktivlərin əvəzinin ödənilmə dəyəri olmamasını göstərirsə, hər dəfə qiymətdən düşmə məqsədləri üçün qiymətləndirilir. Qiymətdən düşmə zərəri aktivin balans dəyərinin onun əvəzinin ödənilmə dəyərindən artıq olan məbğəlində tanınır. Əvəzinin ödənilməsi dəyəri aşağıdakı iki meyarlardan daha böyük olan məbləğlərdən biridir:

(a) Aktivin satışı üzrə xərclər çıxılmaqla ədalətli dəyəri;

(b) İstifadə edilmə dəyəri.

Aktivlərin qiymətdən düşməsi məqsədləri üçün aktivlər pul axınlarını eyniləşdirən qruplaşdırma qaydasında ən kiçik qruplara bölünürlər.

3.6. Alıcılar və sifarişçilərin debitor borcları

Alıcılar və sifarişçilərlə hesablaşmalar ilkin olaraq ədalətli dəyər üzrə əks etdirilir. Sonradan isə qiymətdən düşmə ehtiyatlarının (rezervlərinin) yaradılması metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyər ilə uçota alınır. Alıcılar və sifarişçilərin debitor borcları üzrə qiymətdən düşmə ehtiyatları (rezervi) o halda yaradılır ki, elə obyektiv sübutlar mövcuddur ki, Siyasi Partiya tərəfindən ilkin maliyyələşmə nəticəsində yaranmış bütün debitor borclarının yığılması mümkün deyildir və ya bütün debitor borclarının ödənilməsi mümkünsüzdür. Ehtiyatların (rezervin) məbləği aktivin balans dəyəri ilə pul vəsaitləri axınının effektiv faiz dərəcəsi nəzərə alınan fərz edilən diskontlaşdırılmış dəyəri arasındakı fərqdir. Ehtiyatların (rezervlərin) yaradılması və ya dəyişməsi mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

3.7. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri asanlıqla müəyyən nağd pul məbləğinə çevrilə bilən və dəyəri cüzi dəyişikliklərə məruz qalan maddələrdir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri maddəsində kassada olan nağd pul vəsaitləri, yolda olan pul köçürmələri, bank hesablaşma hesabları, digər tələbli bank besabları, pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, bank overdraftları və ödənilmə müddəti üç aydan artıq olmayan digər yüksəklikvidli investisiyalar əks etdirilir. Mühasibat balansında bank overdraftları qısamüddətli öhdəliklərin tərkibində qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər maddəsi üzrə əks etdirilir.

3.8. Kreditlər və borclar

Kreditlər və borclar ilkin olaraq sövdələşmənin aparılmasına çəkilən xərclər çıxılmaqla, ədalətli dəyər üzrə tanınır.

Konvertasiya olunan istiqrazların öhdəliklərə aid olan hissəsinin ədalətli dəyəri konvertasiya olunmayan istiqrazlara ekvivalent bazar faiz dərəcəsi tətbiq edilməklə müəyyən olunur. Bu məbləğ konvertasiyada ləğv olunma müddətinə və istiqrazların ödəmə müddətinin çatması müddətinə qədər amortizasiya olunan öhdəliyin dəyəri kimi əks etdirilir. Alınmış qalan vəsaitlər konvertasiyaya opsion kimi mənfəət vergisi effekt çıxılmaqla kapitala əlavə edilir.

Kreditlər və borclar, Siyasi Partiya tərəfindən bu öhdəliklərin ödənilmə müddətinin mühasibat balansının tərtib edilmə müddətindən ən azı bir ildən artıq olan müddətə ödəniləcəyi barədə şərtsiz hüququ olması halları istisna olmaqla, qısamüddətli öhdəliklər kimi təsnifləşdirilir.

3.9. Qarşıdakı xərclər və ödənişlər üzrə ehtiyatlar (rezervlər)

Ətraf mühitin bərpa olunmasına, restrukturizasiyaya və məhkəmə çəkişmələrinə ehtiyatlar (rezervlər) o zaman yaradılır ki:

- Siyasi Partiya keçmiş dövrlərdə baş vermiş hadisələr nəticəsində hər hansı hüquqi öhdəliklər daşıyır və ya könüllü surətdə öz üzərinə ənənəvi öhdəliklər qəbul etmişdir;
- Ehtimallar vardır ki, bu öhdəliklərin sahmana salınması üçün pul vəsaitlərinin axını labüddür;
- Bu öhdəliklərin məbləği etibarlı surətdə hesablana bilir.

Resturukurizasiya xərcləri üzrə ehtiyatlara icarə müqavilələrinin vaxtından əvvəl ləğv edilməsinə görə cərimə sanksiyaları və işçilərə ödənilən işdən çıxma müavinətləri daxildir. Gələcək dövrlərin əməliyyat zərərləri üzrə ehtiyatlar yaradılmır.

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli mübahisat təxminləri və fərziyyələri

Siyasi Partiya növbəti maliyyə ili ərzində hesabatlarda əks etdirilən aktiv və öhdəliklərin məbləğinə təsir göstərən təxminlər və fərziyyələr irəli sürür. Həmin təxminlər və fərziyyələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və fərziyyələr irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

4.1. Binaların yenidən qiymətləndirilməsi

Siyasi Partiyaın balansında 31 dekabr 2021-ci il tarixə bina olmamışdır.

4.2. Vergi qanunvericiliyi

Azərbaycan Respublikasının vergi, əmək, sosial sığorta, valyuta və gömrük qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulan qaydalar tətbiq edilir.

5. Əsas vəsaitlər			Yük.tex.avadan			Cəmi
01 yanvar 2021-ci il tarixinə ilkin dəyəri	-	-	3430.00	-	-	**3430.00**

Yığılmış amortizasiya	-	-	(1846.90)	-	-	**(1846.90)**
01 yanvar 2021-ci il tarixinə balans dəyəri	-	-	**1583.10**	-	-	**1583.10**
Daxilolmalar	-		-	-	-	-
Amortizasiya ayırmaları		-	(316.80)	-	-	**(316.80)**
						-
01 yanvar 2023-cü il tarixinə ilkin dəyər	-	-	3430.00	-	-	**3430.00**
Yığılmış amortizasiya	-	-	(2163.70)	-	-	**(2163.70)**
01 yanvar 2023-cü il tarixinə balans dəyər	-	-	1266.30	-	-	**1266.30**

6. Debitor borcları

	2022	**2021**
Alıcılar və sifarişçilərin debitor borcları	-	-
Ümidsiz borclar və qiymətdən düşmə üzrə ehtiyatlar (rezervlər)	-	-
İşsizlikdən sığorta fond üzrə debbitor borcları	126.89	-
İşçi heyəti üzrə debitor borcları	906.61	283.86
	1033.50	**283.86**
Sair qısamüddətli debitor borcları	-	-
Əlaqəli tərəflərə verilmiş borclar	-	-
	-	-

7. Sair qısamüddətli aktivlər

	2022	2021
Əvəzləşdiriləcək vergi və məcburi ödənişlər	0.00	79.67
Gələcək hesabat dövrünün xərcləri	-	-
	0.00	**79.67**

8. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

	2022	2021
Kassada olan nağd pul vəsaitləri	1.64	10.41
Bank hesablarında pul vəsaitləri	410.88	1647.15
	412.52	**1657.56**

Bank hesablarında pul vəsaitlərindən:		
• Milli valyutada bank hesabları	410.88	1647.15
• Xarici valyutalarda bank hesabları	-	-
	410.88	**1647.15**

9. Vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər

	2022	2021
Vergilər üzrə	4638.46	-
Sosial sığorta üzrə	6610.18	2418.55
İşsizlikdən sığorta fondu	-	-
İcbari tibbi sığorta	-	-
	628.40	-
	11877.04	**2418.55**

10. Gəlir

	2022	2021
Dövlət büdcəsindən ayrılan vəsait	304591.39	206283.65

	304591.39	206283.65

11. Vergidən azad olan gəlirlər

	2021	2020
Vergidən azad olan gəlrlər	(304591.39)	(206283.68)

12.Xərc elementləri	2022	2021
əmək haqqı	(225478.54)	(148504.60)
sosial sığorta ayırmaları	(55242.23)	(36383.63)
Ofisin icarə haqqı	(16046.40)	(14790.68)
Avtomobilin icarəsi	(7200.00)	(1800.00)
Bank xidməti	(1765.12)	(1446.28)
təsərrüfat xərcləri	(894.78)	(657.79)
Audit xidməti xərci	(1200.00)	(1000.00)
Rabitə xərci,internet,poçt xidməti	(945.71)	(843.30)
Su	(240.42)	(146.50)
Enerji xərcləri	(1735.34)	(1012.83)
Kommunal xərclər	-	(720.00)
Orqtexnika	(267.01)	(174.29)
Yanacaq xərcləri	(2958.12)	(520.00)
Amortizasiya xərcləri	(316.80)	(527.70)
Pandemiya üzrə yardım	-	-
Sığorta xərcləri	-	(312.00)
Ofis xərcləri	(638.88)	(748.35)
	(314929.36)	**(209587.95)**

13. İl üzrə xalis mənfəət(zərər)

	2020	2021
	(9164.72)	(3304.30)

2022-ci ilin yekununa patiyanın 9164.72 manat zərəri qalmışdır.

14. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr

Hesabat tarixindən sonra maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir edə biləcək hadisələr baş verməmişdir.

Demokratik İslahatlar Partiyasının

İşlər direktoru: **Məmmədov P.M.**

Mühasib: **Koroblyova.A.A**

06 Fevral 2023-cü il